

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK
BAKANLIĞI İLE ÇİN HALK CUMHURİYETİ KALİTE KONTROLÜ,
DENETİM VE KARANTİNA GENEL İDARESİ ARASINDA
TÜRKİYE'DEN ÇİN'E GÖNDERİLEN TÜTÜNÜN BİTKİ SAĞLIĞI
ŞARTLARI KONUSUNDA PROTOKOL**

Türkiye'den Çin'e güvenli bir şekilde tütün ihracatını garanti altına almak için Çin Halk Cumhuriyeti, Kalite Kontrolü, Denetim ve Karantina Genel İdaresi (bundan sonra AQSIQ olarak anılacaktır) ile Türkiye Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (bundan sonra MFAL olarak anılacaktır) dostane görüşmeler sonucunda aşağıdaki hususlar konusunda mutabık kalmışlardır:

Madde 1

Bu Protokolde, Tütün kelimesi, Türkiye'de üretilen şark tütünü yapraklarını (*Nicotiana tabacum*) ifade eder.

Madde 2

Çin'e ihraç edilecek Türk tütünü, bu protokolde belirlenen şartları ve Çin'in sağlık ve bitki sağlığıyla ilgili yasal düzenlemelerini karşılamalıdır.

Madde 3

Bunlarla ilgili tütün ithalatçıları, ticaret sözleşmesi imzalamadan önce ithalat izni için AQSIQ'ye başvuru yapmalıdır.

Madde 4

Çin'e ihracat yapmadan önce mavi küf tütün hastalığı (*Peronospora tabacina*) riskini azaltmak için, tütün, 50°C'den az olmayan bir sıcaklıkta 5 dakikadan kısa olmayan bir süreyle işleme tabi tutulmalıdır. MFAL, Çin'e ihraç edilecek tütünlerin işlenmesini ve depolanmasını kontrol etmelidir.

Madde 5

AQSIQ, işleme tabi tutma sıcaklığını ve süresini teyit etmek üzere ve tütünün ön-denetimini yapmak üzere karantina görevlileri ile Çinli tütün ithalatçılarını Türkiye'ye gönderecektir. Öndenetimlerin yapılması için MFAL gerekli teknik desteği sağlayarak koordine edecektir. Sadece ön-denetimi geçen tütünler için ticaret sözleşmeleri imzalanabilecek ve Çin'e ihracatına izin verilecektir.

MFAL, sözleşmede yer alan tütünlere yönelik olarak karantina kontrollerini yapacak ve bunlar için bitki sağlığı sertifikası düzenleyecektir. Mavi küf hastalığının Oospor veya canlı konidiyumu tespit edilmesi durumunda ilgili tütün ürünü ve/veya belirli üretim alanlarından elde edilen tütünlerin Çin'e ihracatı derhal askıya alınacaktır.

Her iki taraf ortak incelemeler yürütecektir. Bu incelemelerde tespit edilen olumsuzlukların iyileştirilmesi ve ortadan kaldırılması için Taraflar etkili önlemlerin benimsenmesine ve beraberce çözüm bulunmasına çalışacaklardır.

Madde 6

MFAL, tütün üretim alanlarında mavi küf tütün hastalığını inceleyecek ve izleyecektir (konidiyum, miselyum ve oosporlar dâhil olmak üzere). Çin'e ihraç edilen tütünlerin oospor veya mavi küf tütün hastalığı canlı konidiyumundan arı olmasını sağlayacaktır.

Eğer herhangi bir mavi küf tütün oosporu bulunursa MFAL acilen AQSIQ'ı bilgilendirir ve bu sporun tespit edildiği alanlarda ihracatı askıya alır.

Yıllık hasat sezonunda, MFAL, araştırma metotları ve sonuçları dâhil olmak üzere mavi küf tütün hastalığı izleme ve inceleme yıllık raporlarını Çin'e vermelidir.

Madde 7

Çin'e ihraç edilen tütünlerin yetiştirilmesi, hasat edilmesi, işlenmesi, depolanması ve nakliyesinde bu tütünlerin, *Lasioderma serricorne*, *Ephestia elutella* ve benzeri gibi AQSIQ'ı ilgilendiren zararlılardan, bitki atıklarından ve topraktan arı olduklarını sağlamak ve diğer ülkelerin tütünleriyle karışmalarını engellemek MFAL'ın denetimi altında olmalıdır.

Lasioderma serricorne gibi zararlıların tespit edilmesi durumunda fumigasyon tedbirleri alınmalıdır.

AQSIQ karantina koşullarını karşılayan tütünler konusunda MFAL bitki sağlığı sertifikasının ek deklarasyon kısmında; "Sevkiyat, Türkiye'den Çin'e yapılacak tütün ihracatına yönelik Bitki Sağlığı Gereklilikleri Protokolünde tanımlanan ihracat gerekliliklerine uygundur ve *Peronospora tabacina* oosporu ve diğer toprak ve karantina zararlılarından arıdır" ve "Sevkiyat 50°C'den az olmayan bir sıcaklıkta 5 dakikadan kısa olmayan bir süreyle işleme tabi tutulmuştur." ifadesini yazacaktır.

Madde 8

Çin'e ihraç edilen tütünlerin muhafazasını sağlamak için kolilerin alt ve üst kısımlarına Kraft kağıdı eklenerek karton kutularla sevkiyatı gerçekleştirilmelidir. Her bir karton ambalajda, tütün sınıfı ve kalitesi, üretim yeri, ürün yılı, işleme tabi tutulduğu tesis, lot numarası ve sözleşme numarası bilgileri yer almalıdır.

Tütün ambalajlama materyalleri, temiz, hijyenik ve Çin'in sağlık ve bitki sağlığı talepleriyle uyumlu olmalıdır.

Tütünün taşındığı konteynırlar temiz olmalı ve toprak ve başka materyallerden arı olmalıdır.

Madde 9

Tütün ürünü, Çin giriş limanına ulaştığı zaman Çinli denetim ve karantina yetkilileri, malların sertifikalarla uyumlu olup olmadıklarını ve tütünün öndenetimden geçip geçmediğini kontrol etmek maksadıyla ambalaj üzerindeki işaretleri ve ilgili belgeleri inceleyeceklerdir, daha sonra denetim ve karantina uygulanacaktır.

Mavi küf tütün hastalığı oosporu tespit edilirse, bu tütünler iade edilecektir veya transit işlemine tabi tutulacaktır. AQSIQ, Türkiye'ye veya ilgili ihracatçılara yönelik tütün ithalatını derhal askıya alacaktır. Her iki taraf ortak incelemeler yürütecektir. Her iki taraf, tespit edilen nedenlere uygun olarak iyileştirme amaçlı etkin tedbirler önerecek ve benimseyecektir.

Çin'i ilgilendiren başka karantina zararlılarının tespit edilmesi durumunda söz konusu tütünler "Çin Halk Cumhuriyeti Hayvan ve Bitki Giriş ve Çıkış Karantinasına Dair Yasa" ve ilgili kural ve tüzükler uyarınca işleme tabi tutulacaktır.

Madde 10

Türk tütünlerinde zararlıların bulunması ve alıkonulması durumlarında AQSIQ karantina zararlılarını ve ilgili karantina tedbirlerini yeniden teyit etmek için ilaveten zararlı risk değerlendirme işlemleri yürütecektir. Gerektiği takdirde, MFAL ile istişare halinde geriye dönük bir ziyaret olarak AQSIQ karantina yetkililerini Türkiye'ye gönderecektir.

Madde 11

İşbu Anlaşma, Akit Tarafların bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli iç onay sürecini tamamladıklarını birbirlerine, diplomatik yollardan, yazılı olarak bildirdikleri tarihten itibaren yürürlüğe girer.

İşbu Anlaşma, 1 yıl süre ile yürürlükte kalacaktır. Akit Taraflardan biri Anlaşma'yı sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak 6 ay önceden bildirmediği takdirde, işbu Anlaşma, birer yıllık sürelerle kendiliğinden yenilenmiş sayılacaktır.

İşbu Protokol 21 Şubat 2012 tarihinde Ankara'da Türkçe, Çince ve İngilizce olarak her üç metin de eşit şekilde yasal geçerliliğe sahip olarak iki nüsha halinde imzalanmıştır.

**Türkiye Cumhuriyeti Gıda,
Tarım ve Hayvancılık
Bakanlığı Adına**

**Dr. Nihat PAKDİL
Müsteşar Yardımcısı**

**Çin Halk Cumhuriyeti Kalite
Kontrolü, Denetim ve Karantina
Genel İdaresi Adına**

**YANG Gang
AQSIQ Direktör Yardımcısı**

**土耳其共和国食品、家畜、农业部
与中华人民共和国国家质量监督检验检疫总局
关于土耳其烟叶输华植物检疫要求议定书**

为使土耳其烟叶安全输往中国，土耳其共和国食品、家畜、农业部（以下简称土方）和中华人民共和国国家质量监督检验检疫总局（以下简称中方）经友好协商，达成一致意见如下：

第一条

本议定书中所称的烟叶是指产自土耳其的香料烟烟叶（*Nicotiana tabacum*）。

第二条

土耳其输华烟叶须符合中国植物检验检疫和安全卫生法律法规，并满足本议定书规定。

第三条

在贸易合同签署前，烟叶进口商应向中国国家质检总局申请办理进口检疫许可证。

第四条

输华烟叶应在出口前经过温度不低于 50℃，时间不少于 5 分钟的加工过程，以降低携带烟霜霉病的风险。土方应对输华烟叶加工、储存过程进行监管。

第五条

中方将派检疫人员随中国烟叶采购团，赴土耳其对烟叶加工的温度和时间进行确认，并对拟采购的烟叶实施预检。土方应配合中方检疫人员实施预检，并提供技术支持。经预检合格的烟叶，方可签署贸易合同及允许输往中国。土方将对列入合同的烟叶批次进行检疫并签发植物检疫证书。如发现烟霜霉病菌卵孢子或有活性的孢囊孢子，相关货物和/或特定产区的烟叶将立即被暂停出口到中国。双方将开展联合调查，根据查明的原因，提出和采取有效的改进措施。

第六条

土方应在烟草产区对烟霜霉病菌（包括孢囊孢子、菌丝、卵孢子）进行调查、监测，确保输华烟叶不带烟霜霉病菌卵孢子和有活性的孢囊孢子。如发现烟霜霉病菌卵孢子土方应立即通知中方，并暂停相关产区的烟叶输华。每年收获季节，土方应向中方提供当年烟霜霉病的监测调查报告，包括调查方法及结果。

第七条

输华烟叶的种植、收获、加工、储运应在土方监督下进行，确保不带烟草甲（*Lasioderma serricorne*）和烟草粉螟（*Ephestia elutella* H.）等中方关注的检疫性有害生物、植物残体及土壤，并防止混入其他国家的烟叶。

如果发现烟草甲（*Lasioderma serricorne*）等活虫，须对货物采取熏蒸处理措施。

对于符合中方检疫要求的烟叶，土方须出具植物检疫证书，并在附加声明中注明：“该批烟叶符合土耳其烟叶输华植物检疫要求议定书，不带烟霜霉病菌卵孢子等中方关注的检疫性有害生物及土壤”和“该批烟叶经过温度不低于 50℃，时间不少于 5 分钟的加工过程”。

第八条

输往中国的烟叶应用顶部和底部衬有牛皮纸的纸箱密封包装，以保持货物的完整性，在其包装箱上标明如下信息：烟叶类型及等级、产地、收获年份、加工厂、批次编号及合同编号。

烟叶包装材料应干净、卫生，并符合中国植物检疫要求。

装运烟叶的集装箱应干净，不带土壤和其他外源物质。

第九条

烟叶抵达中国入境口岸时，中国检验检疫机构将查验有关单证和包装箱上的标签内容，核查货证是否相符以及烟叶是否进行过预检，并实施检验检疫。

如果发现烟霜霉病菌孢子，该批烟叶将被退运或作转口处理，中方将立即暂停从土耳其或相关出口商进口烟叶。双方将开展联合调查，根据查明的原因，提出和采取有效的改进措施。

如果发现中方关注的其他检疫性有害生物，将根据《中华人民共和国进出境动植物检疫法》及其实施条例的有关规定进行处理。

第十条

中方将根据土耳其烟叶疫情发生及截获等情况，开展进一步的风险评估，重新确认检疫性有害生物及相应检疫措施。如需要，在与土方协商下，中方将派检疫官员赴土耳其进行回顾性实地考察。

第十一条

本议定书将在完成各自内部法律程序后，于最终批准之日起生效，并通过外交渠道通报对方。

本议定书有效期 1 年。如在本协议有效期期满前 6 个月，缔约一方未通过外交渠道向另一方书面通知终止要求，则本协议将自动顺延 1 年。

本议定书于 2012 年 2 月 21 日在土耳其安卡拉签署，以土耳其文、中文、英文写成，三种文本同等作准。

土耳其共和国

食品、家畜、农业部

代表

Dr. Nihat PAKDİL

土耳其共和国

食品、家畜、农业部副次长

中华人民共和国

国家质量监督检验检疫总局

代表

国家质检总局副局长

**THE PROTOCOL OF PHYTOSANITARY REQUIREMENTS ON
TOBACCO FROM TURKEY TO CHINA
BETWEEN THE MINISTRY OF FOOD, AGRICULTURE AND
LIVESTOCK OF THE REPUBLIC OF TURKEY AND THE
GENERAL ADMINISTRATION OF
QUALITY SUPERVISION, INSPECTION AND QUARANTINE OF
THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA**

To ensure tobacco safety export to China from Turkey, the Ministry of Food, Agriculture and Livestock of Turkey (hereinafter referred to as MFAL) and the General Administration of Quality Supervision, Inspection and Quarantine of the People's Republic of China (hereinafter referred to as AQSIQ) through friendly consultations, agree as follows:

Article 1

Tobacco referred to in this Protocol means the oriental tobacco leaves (*Nicotiana tabacum*) which produced in Turkey.

Article 2

Turkish tobacco exported to China should comply with the relevant phytosanitary and sanitary laws and regulations of China, and meet the requirements of this Protocol.

Article 3

Tobacco importers thereof should apply for Quarantine Import Permit from AQSIQ prior to signing of trade contract.

Article 4

In order to reduce the risk of tobacco blue mold (*Peronospora tabacina*), prior to export to China, tobacco should be processed with temperature not lower than 50°C for no less than 5 minutes. MFAL should supervise processing and storage of tobacco exported to China.

Article 5

AQSIQ will send quarantine inspectors with Chinese tobacco purchasing groups to confirm the temperature and duration of the processing, and to pre-inspect tobacco in Turkey. MFAL will coordinate with Chinese quarantine officers to carry out pre-inspection and provide technical support. Only the tobacco which have passed the pre-inspection can be signed the trading contracts and be allowed to export to China. MFAL shall conduct quarantine of those tobaccos which are included in the contract, and issue phytosanitary certificate. If oospores or live conidia of tobacco blue mold are found, relevant tobacco and/or tobacco from specific production areas will immediately be suspended to be export to China. The two sides will conduct joint investigations, According to the reasons identified, both sides will propose and adopt effective measures for improvement.

Article 6

MFAL shall investigate and monitor tobacco blue mold (including conidia, mycelia and oospores) in production areas of tobacco, and ensure that the tobacco exported to China are free from oospores or live conidia of tobacco blue mold. If any oospore of tobacco blue mold is found, MFAL should immediately notify AQSIQ, and suspend exporting the tobacco from relevant areas to China. During the annual harvest season, MFAL should provide the current year report of tobacco blue mold monitoring and investigation to China, including the survey methods and results.

Article 7

Cultivation, harvesting, processing, storage and transportation of the tobacco exported to China should be under the supervision of MFAL, to ensure those tobacco are free from pests that concerned by AQSIQ, namely *Lasioderma serricornis*, *Ephestia elutella* etc., the same as plant debris and soil, and to prevent being mixed with other countries' tobacco.

If found live insects such as *Lasioderma serricornis* etc., fumigation measures should be taken.

For those tobacco meet the requirements for quarantine of AQSIQ, MFAL shall issue the phytosanitary certificate with additional declaration stated that "The consignment is in compliance with exported requirements described in the Protocol of Phytosanitary Requirements for the Export of tobacco from Turkey to China, and is free from oospore of *Peronospora tabacina* and other quarantine pests and soil" and "The consignment has been processed with temperature not lower than 50°C for no less than 5 minutes."

Article 8

The tobacco exported to China must be packed in carton with craft paper top and bottom to maintain integrity. Each carton should be marked with following information that the classification and grade of tobacco, origin of production, crop year, processing plant, lot number and contract number.

Tobacco package materials should be clean, sanitary and in accordance with phytosanitary requirements of China.

Shipping containers of tobacco should be clean and free from soil and other materials.

Article 9

When tobacco arrived at the entry port of China, the Chinese authorities of inspection and quarantine will examine the relevant documents and marks on the package, and check whether the goods are consistent with the certificates, and whether the tobacco have passed the pre-inspection, then implement the inspection and quarantine.

If oospore of tobacco blue mold is found, those tobacco will be returned or transit. AQSIQ will immediately suspend importing tobacco from Turkey or relevant exporters. The two sides will conduct joint investigations, According to the reasons identified, both sides will propose and adopt effective measures for improvement.

If other quarantine pests concerned by China are found, those tobacco will be processed according to “Law of the People's Republic of China on the Entry and Exit Animal and Plant Quarantine” and the relevant rules and regulations.

Article 10

According to occurrence and interception pests of Turkish tobacco, AQSIQ will carry out further pest risk assessment to reconfirm the quarantine pests and related quarantine measures. If necessary, in consultation with MFAL, AQSIQ will send quarantine officials to Turkey for retrospective visit.

Article 11

The present Protocol shall enter into force on the date of the receipt of the last written notification by which the Parties notify each other, through diplomatic channels, of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of the concerned document.

The Protocol shall remain in force for a period of 1 year. Unless one of the Contracting Parties notifies the other Party in writing through diplomatic channels of its intention to terminate the Protocol 6 months prior to its date of expiration, this Protocol shall be extended automatically for successive periods of 1 year.

This Protocol is signed on Feb. 21, 2012, in Ankara Turkey with duplicate in Turkish, Chinese and English languages, the three texts being equally authentic.

**On behalf of
the Ministry of Food,
Agriculture and Livestock of
the Republic of Turkey**

**Dr. Nihat PAKDİL
Deputy Undersecretary**

**On behalf of
the General Administration of
Quality Supervision,
Inspection and Quarantine of
the People's Republic of China**

**YANG Gang
Deputy Director**